

Střední odborná škola elektrotechnická, Centrum odborné přípravy
Zvolenovská 537, Hluboká nad Vltavou

Využití ICT pro rozvoj klíčových kompetencí

CZ.1.07/1.5.00/34.0448

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/1.5.00/34.0448

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0448
Číslo materiálu	ICT-CJ2-2/5 Samizdatová a exilová literatura
Název školy	Střední odborná škola elektrotechnická, Centrum odborné přípravy, Zvolenovská 537, Hluboká nad Vltavou
Autor	Mgr. Alena Kotulová
Tématický celek	Literatura
Ročník	4. ročník SOŠ
Datum tvorby	X. 2012
Anotace	Prezentace s výkladem
Metodický pokyn	Žáci se seznámí s nejvýznamnějšími samizdatovými a exilovými spisovateli.
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Samizdatová a exilová literatura

Atmosféra doby

- 21. srpen 1968 **vpád vojsk** varšavské smlouvy
- nástup **normalizace** (návrat k tuhému totalitnímu režimu)
- KSCĚ – **jediná** vládnoucí **strana** závislá na SSSR
- **marxismus-leninismus** – jediná filozofie a ideologie
- **zákaz publikování** pro mnohé autory, jedni odcházejí do exilu, druzí zůstávají, ale stojí mimo
- z knihoven **vyřazeny desítky titulů**
- **zrušení** většiny **literárních novin a časopisů**

70. a 80. léta

- **literatura rozdělena do 3 proudů**

Oficiální

L. Fuks

B. Hrabal

V. Páral

O. Pavel

Samizdatová

L. Vaculík

E. Kantůrková

V. Škutina

I. Klíma

Exilová

P. Kohout

M. Kundera

A. Lustig

J. Škvorecký

Samizdatová literatura

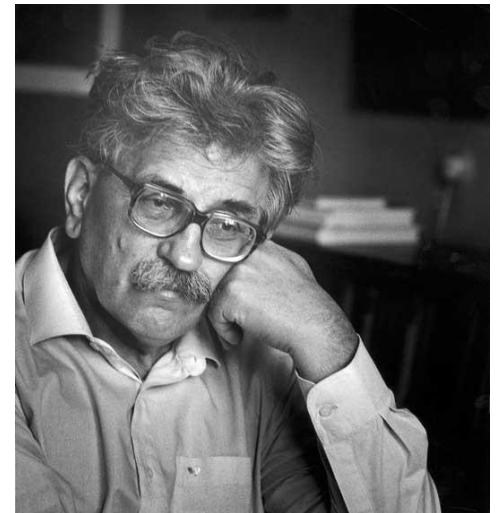

- šíření v opisech prostřednictvím samizdatových edic
- šíření v domácích strojopisných opisech
- samizdatové edice: **Petlice, Expedice, Kvart**
- samizdatové časopisy (strojopisně psané): **Spectrum, Zebra, Vokno, Prostor**
- šíření samizdatu – trestný čin

Ludvík VACULÍK

- zakladatel samizdatové edice **Petlice**
- prozaik, novinář (fejtonista)
- autor manifestu **Dva tisíce slov** (červen 1968)

- **dílo:** Sekyra
Morčata
Český snář – dokument doby
Jak se dělá chlapec

Další samizdatoví autoři

Ivan Klíma

Eva Kantůrková

Vladimír Škutina

Jan Trefulka

Exilová literatura

- rozvoj exilové literatury nastává po roce 1968
- tvorbu exilových autorů neomezovala cenzura, chyběla však zpětná vazba čtenářů
- vznik českých nakladatelství v cizině
- díla publikovaná v cizině vydána u nás po roce 1989

Exilová nakladatelství

- **Sixty-Eight Publisher** (Škvorecký, Salivarová) v Torontu
- **Index** v Kolíně nad Rýnem
- **Poezie mimo domov** v Mnichově
- **Rozmluvy** v Londýně
- **Konfrontace** v Curychu
- **CCC Books** v Mnichově a Haarlemu

Josef ŠKVORECKÝ

- redaktor, spisovatel, po roce 1969 univerzitní profesor v Torontu
 - řídil nakladatelství 68 Publisher
 - **dílo:** Zbabělci
Tankový prapor
Prima sezóna
Příběh inženýra lidských duší
 - autor detektivních románů – Příběhy pro pátera Knoxe
- hl. postava: Dany Smiřický

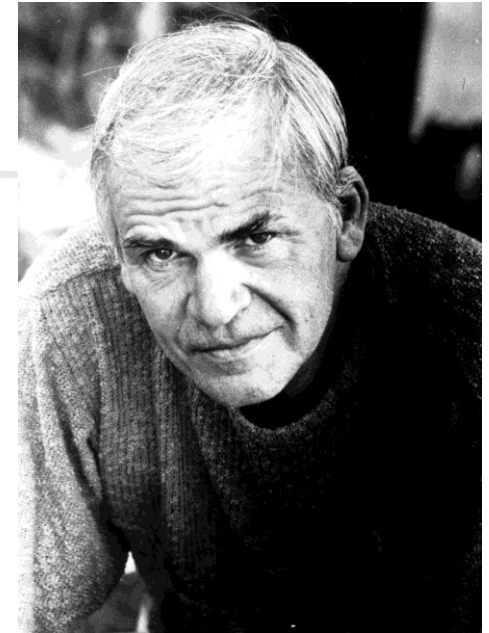
Arnošt LUSTIG

- z rasových důvodů poslán do Terezína
- pobyt v koncentračních táborech Osvětim, Buchenwald, Utěk z transportu smrti
- po roce 1968 exil: Jugoslávie, Izrael, USA
- jmenován profesorem na Americké univerzitě ve Washingtonu
- 90. léta – návrat do ČR
- stěžejní téma tvorby: okupace, válka židovská problematika
- **díla**: Modlitba pro Kateřinu Horoviczovou, Noc a naděje, Démanty noci, Dita Saxová, Nemilovaná

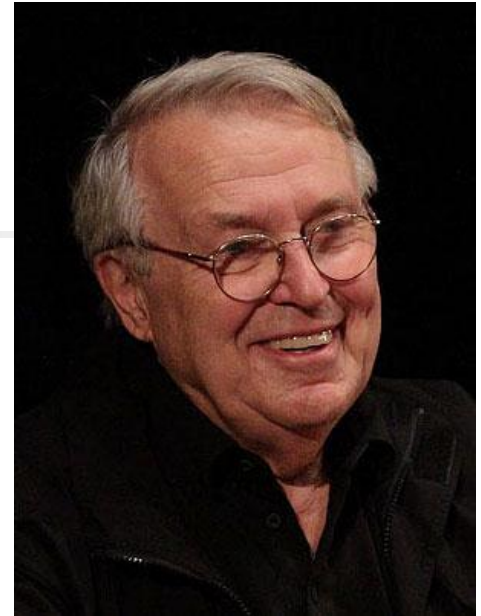
Milan KUNDERA

- prozaik, dramatik, básník, překladatel
- univerzitní učitel na AMU
- 1975 – emigrace do Francie
- univerzitní učitel na Sorbonně
- od roku 1981- francouzské občanství
- **dílo:** Směšné lásky, Žert, Nesnesitelná lehkost bytí, Nesmrtelnost

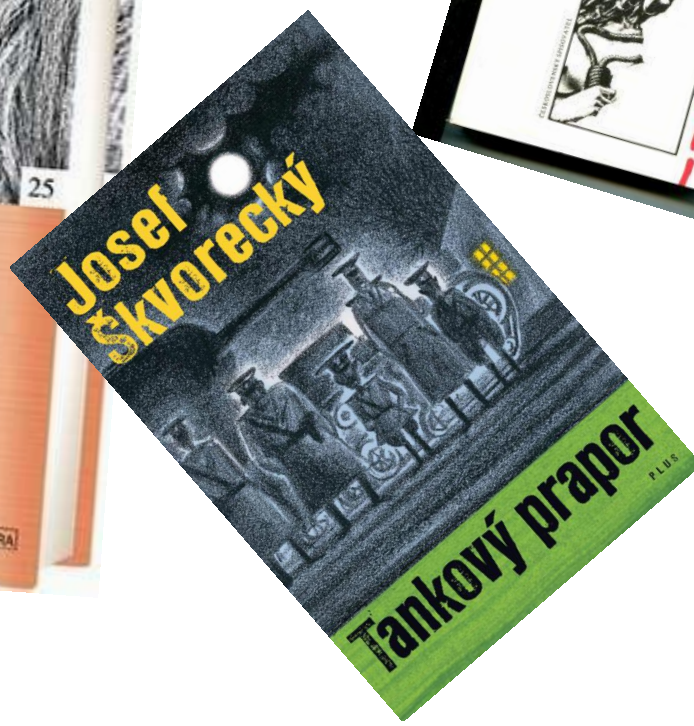

Pavel KOHOUT

- básník, prozaik, dramatik, publicista
- 50. léta svazácký funkcionář, atašé v Moskvě, funkce v televizi a tisku
- 1956 spisovatel z povolání
- 1968 zákaz publikování
- 1979 pracovní pobyt Rakousku, návrat do ČSSR znemožněn
- 1980 rakouské občanství
- **dílo:** *romány* Z deníku kontrarevolucionáře, Kde je zakopán pes, Katyně, Konec velkých prázdnin
- *dramata:* August August, august, Atest, Marast

Ukázka z tvorby exilových autorů

Připrav si tužku, papír a urči, zda se jedná o představitele oficiální, samizdatové či exilové literatury

- Pavel Kohout
- Ota Pavel
- Arnošt Lustig
- Milan Kundera
- Eva Kantůrková
- Bohumil Hrabal
- Josef Škvorecký
- Ladislav Fuks
- Ludvík Vaculík
- Vladimír Škutina

Řešení

oficiální

samizdatová

exilová

Ota Pavel

Ladislav Vaculík

Arnošt Lustig

Bohumil Hrabal

Vladimír Škutina

Josef Škvorecký

Ladislav Fuks

Eva Kantůrková

Pavel Kohout

Milan Kundera

SEZNAM LITERATURY A PRAMENŮ

- Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoli další využití podléhá autorskému zákonu.

Použité zdroje:

1. MARTÍNKOVÁ, V. a kol. *Literatura 4*, Trizonia Praha 1994
2. Odmaturuj z literatury 1, Didaktis 2004
3. SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce pro střední školy*, Fragment 1996.
4. HAMAN, A, *Česká literatura po roce 1945 z ptáčích perspektivy*, Fortuna 1990
5. MARTINKOVÁ, V., ZIEGOVÁ P. a kol., *Připravujeme se k maturitě z českého jazyka*, Trizonia 1994

Obrázky:

1. <http://aktualne.centrum.cz/domaci/spolecnost/clanek.phtml?id=614458>
2. <http://www.xantypa.cz/osobnosti?tot0x339=107&pgf0x339=70>
3. <http://www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy/ivan-klima.html>
4. <http://www.pen.cz/cz/aktuality/spolecnost-pratel-pen-klubu-zve-vas-a-vase-pratele-na-autorske-cteni/>
5. <http://leccos.com/index.php/clanky/skutina-vladimir>
6. <http://www.pistorius.cz/KE78/Fotky.html>
7. <http://czechfolks.com/plus/2009/09/26/josef-cermak-petaosmdesatka-josefa-skvoreckeho/>
8. <http://france12.blog.cz/1206/milan-kundera>
9. <http://www.autorskecteni.cz/2008/autor/pavel-kohout/>

Obrázky:

10. http://www.lidovky.cz/ln_kultura.asp?r=ln_kultura&c=A051103_1142_17_in_kultura_vvr
11. <http://www.bux.cz/knihy/45155-nesnesitelna-lehkost-byti.html>
12. http://interlink.tsbohemia.cz/kniha-tankovy-prapor_d141873.html
13. <http://www.dantikvariat.cz/kohout-pavel/katyne-132899>